

Knihovna města Plzně slaví 150 let: Od jedné skříně k digitálním službám

(Plzeň, 5. 2. 2026) – Knihovna města Plzně si v roce 2026 připomíná 150 let od svého založení. Z instituce, jejíž knihy se v roce 1876 vešly do jediné skříně, se postupně stala moderní kulturní, vzdělávací a komunitní organizací s fondem téměř půl milionu dokumentů a působností po celém území města Plzně. Jubilejní rok nabídne ohlédnutí za historií i pohled na roli knihovny v současném světě.

„Obecná knihovna města Plzně“ byla založena v roce 1876 z iniciativy profesora reálného gymnázia Tomáše Cimrhanzla, dalších pedagogů a aktivních občanů města. *„Začátky byly velmi skromné – všechny knihy byly původně umístěny v jediné skříni v budově vyššího reálného gymnázia ve Velešlavínově ulici,“* říká ředitelka knihovny Helena Šlesingerová. *„Již o rok později knihovna evidovala kolem 3 800 svazků a 8 000 výpůjček a v dalších letech postupně rostl její fond i počet čtenářů a půjčených knih,“* dodává.

Impuls k dalšímu rozvoji přinesl vznik Československé republiky a vydání knihovního zákona v roce 1919, který stanovil povinnost zřídit knihovnu v každé obci. Knihovna v Plzni postupně rozšiřovala svou síť – v roce 1921 byla připojena Husova dětská knihovna a v následujících letech se staly její součástí i další pobočky vzniklé z knihoven příměstských osad a občanských besed.

Stálé hlavní sídlo získala knihovna po letech častého stěhování a provizorních prostor až v roce 1960 v ulici Bedřicha Smetany 13, kde působí dodnes. Budova z roku 1914, původně pobočka Anglo-rakouské banky, byla v 60. letech částečně adaptována pro potřeby knihovny a v dobovém duchu vyzdobena nástěnnými malbami Jiřího Kovaříka.

Spolu s proměnou prostor se v průběhu desetiletí měnila i nabídka služeb – knihovna reagovala na technologický vývoj i proměňující se potřeby čtenářů. Dnes si tu kromě klasických knih můžete půjčit také e-knihy, audioknihy, deskové hry, didaktické pomůcky, e-čtečky nebo tematické kufíčky. Samozřejmostí je bezkontaktní vracení i digitální průkazka. Jednotlivé provozy nabízejí široké spektrum kulturních a vzdělávacích programů pro děti, školní kolektivy, dospělé i seniory. *„Do knihovny jsem jako malá chodila se svojí maminkou. Seděla jsem vždycky v rohu na zemi a prohlížela si obrázkové knihy. Ted' sem vodím já svoje děti. Dnes už jsou knihovny na děti krásně připravené, koberce, místa k sezení i válení... strávíme tu celé odpoledne a ani děti nechtějí jít domů...“* píše knihovně na virtuální nástěnku jedna ze čtenářek.

K jubileu připravuje knihovna venkovní výstavu mapující klíčové etapy vývoje i proměnu své role v životě města. Ve spolupráci s Archivem města Plzně vzniká také publikace věnovaná historii knihovny v Plzni. Součástí jubilejního roku budou doprovodné programy pro děti, školní kolektivy i širokou veřejnost. Výročí knihovna pojímá nejen jako připomínku své minulosti, ale hlavně jako otevřenou pozvánku k návštěvě, setkávání a společným aktivitám.

Město Plzeň knihovně ke 150. narozeninám „nadělilo“ kompletní rekonstrukci hlavní budovy, která by měla začít na podzim letošního roku. Rekonstrukce přinese více studijních a společných prostor včetně galerie a multifunkčních míst. Celý objekt bude bezbariérový a jednotlivá oddělení pro různé skupiny uživatelů budou navzájem lépe propojená. Knihovna by tak v budoucnu měla být přirozenou součástí života všech obyvatel Plzně – skutečným „obývánkem města“, otevřeným a přístupným prostorem pro trávení volného času, vzdělávání i kulturní aktivity.

Kontakty:

Knihovna města Plzně, p. o.

www.knihovna.plzen.eu

www.facebook.com/knihovnaplzen, www.instagram.com/knihovnaplzen

Mgr. Helena Šlesingerová, MBA, ředitelka

B. Smetany 13, 301 00 Plzeň

tel.: 378 038 200, 724 253 627

e-mail: slesingerova@plzen.eu

Mgr. Lenka Kotroušová, public relations

B. Smetany 13, 301 00 Plzeň

tel.: 724 201 156

e-mail: kotrousova@plzen.eu